

Boliden Harjavalta Oy
Teollisuuskatu 1, 29200 HARJAVALTA
1591739-9

Päätös Tukes 4252/03.01/2022

Asia

Mäntyluotoon rakennettava kupari- ja nikkelikasteiden näytteenottolaitos sekä uusi varastointihalli.

Kohde

Yrityksen tiedot: Boliden Harjavalta Oy (1591739-9)
Kohteen sijaintiosoite: Merisatamankatu 4, 28880, MÄNTYLUOTO
Kiinteistötunnukset: 609-245-1-686
Kohde sijoittuu Porin Sataman Mäntyluodon alueelle. Kohde ei sijaitse pohjavesialueella

Päätös

Toiminnanharjoittaja saa alkaa käsitellä ja varastoida kupari- ja nikkelikasteita sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä annettuja ehtoja onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Rikasteita saa olla yhtiön tiloissa enintään seuraavat määrät:

Nikkelikastetta 100 000 tonnia. Luokitus: Self-heat. 2, H252, Resp. Sens. 1, H334, Aquatic Chronic 3, H412

Kuparikastetta 100 000 tonnia. Luokitus: Carc. 2, H351, Repr. 1, H360, STO RE 2, H373, Skin Sens. 1, H317, Aquatic Acute 1, H400, Aquatic Chronic 1, H410

Laitos on turvallisuusselvitysvelvollinen ympäristövaarallisen kuparikasteen määrän johdosta.

Konsultointivyöhyke

Kohteelle ei määritellä konsultointivyöhykettä, sillä saatujen tietojen perusteella toiminnasta ei aiheudu suuronnettomuusvaaraa.

Tarkastus

Laitoksella tulee suorittaa Tukesin toimesta käyttöönottotarkastus hyväksytysti ennen toiminnan aloittamista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tarkastusta Tukesilta hyvissä ajoin

ennen suunniteltua toiminnan aloittamista.

Toiminnan kuvaus

Mäntyluotoon rakennetaan kupari- ja nikkelikasteiden näytteenottolaitos sekä uusi varastointihalli. Rikasteet tulevat laitokselle laivoilla, joista rikaste siirretään nostokauhalla lastaussuppiloon, josta ne johdetaan sataman kuljetinhihnalle. Kuljetinhihna kuljettaa rikasteen näytteenottolaitokselle. Näytteenottolaitokselta rikaste kuljetetaan Boliden Harjavalta Oy:n hihnakuljettimella varastointihalliin. Varastointihallista rikasteet kuljetetaan Harjavallan sulatoille junilla.

Boliden Harjavallalla on tällä satama-alueella lupa myös rikkihapon varastointiin. Tällä hetkellä rikkihapposäiliötä ei käytetä. Säiliössä on muutamia tonneja rikkihappoa, jolla säiliö pidetään vapaana kosteudesta. Rikkihapposäiliön lupa pidetään erillään, koska rikkihapon käsittely ja varastointi ei liity nyt luvittavaan toimintaan. Rikkihapposäiliö sijaitsee noin 1 km päässä rikasteiden käsittelylaitoksesta.

Päätöksen ehdot

1. Riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (390/2005 10 §)
2. Toiminnanharjoittajan tulee laatia kohteen kemikaaliluettelo KemiDigi-järjestelmään (<https://www.kemidigi.fi/etusivu>) ennen käyttöönottotarkastusta. Toiminnanharjoittaja merkitsee kemikaaliluettelon valmiiksi ja ottaa siitä "Liitteen kemikaaliturvallisuuslupahakemukseen ja -valvontaan". Kohteen kemikaaliluettelo tulee ylläpitää KemiDigi-järjestelmässä. .
3. Merkittävistä muutoksista kemikaalimäärissä tulee tehdä muutosilmoitus Tukesille. (390/2005 130 §)
4. Rikasteiden pölyäminen ja joutuminen ympäristöön on estettävä käyttämällä rikasteiden käsittelyssä mahdollisimman suljettuja järjestelmiä. (856/2012 43, 55 §)
5. Alueen viemärointi on hoidettava siten, että rikasteita ei kulkeudu viemäreiden kautta ympäristöön. Toiminnassa on otettava huomioon myös onnettomuustilanteissa mahdollisesti syntyvät sammutusjätevedet. (856/2012 57 §)
6. Laitteistot sekä turvallisuuden varmistamiseksi asennetut laitteet ja järjestelmät on sisällytettävä laitoksen ennakkuhoolto-ohjelmaan ja niille on laadittava käyttö- ja huolto-ohjeet. (856/2012 53 §)
7. Varastoitavan materiaalin kuljettamiseen käytettävien kuljettimien paloturvallisuuteen ja sammuttamisen mahdollistamiseen liittyen kuljettimiin tulee rakentaa sammutusvesiputkisto esim. kuivasprinklaus tai vastaava sammutustyötä helpottava laitteisto. (856/2012 73, 76 §) Laitteisto tulee sisällyttää laitoksen ennakkuhoolto-ohjelmaan.
8. Toiminnanharjoittajan tulee laatia omaan toimintaan liittyvä sisäinen pelastussuunnitelma, joka esitetään käyttöönottotarkastuksella. (390/2005 28 §)
9. Toiminnanharjoittajan tulee tarkistaa pelastussuunnitelma vähintään kolmen vuoden väliajoin ja aina tarpeen vaatiessa korjata ja ajanmukaistaa se. (685/2015 18 §)
10. Sisäinen pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastusviranomaiselle. (685/2015 20 §)

11. Toiminnanharjoittajan tulee laatia suunnitelma sisäisen pelastussuunnitelman toimivuuden harjoittelusta. (685/2015 19 §)
12. Rikasteiden käsittely- ja varastointipaikat tulee varustaa turvallisen käytön ja onnettomuustilanteisiin varautumisen edellyttämällä varoitus- ja turvamerkinnoillä. Merkintöjen kunnonvalvonta tulee sisällyttää ennakkohuolto-ohjelmaan. (390/2005 13§, 856/2012 63 §)
13. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävät resurssit ja osaaminen laitoksen turvallisen käytön varmistamiseksi. Laitokselle on nimettävä Tukesin käytönvalvojatutkinnon suorittanut kemikaalien käytönvalvoja ja käytönvalvojan tehtävät laitoksella on määriteltävä kirjallisesti. (685/2012 12 §) Laitokselle on nimettävä myös sähkötöiden- ja sähkökäytönjohtajat. (1135/2016 55, 60 §)
14. Merkittävistä muutoksista laitoksella tulee tehdä muutosilmoitus Tukesille. (685/2015 42 §)
15. Toiminnanharjoittajan tulee onnettomuuksiin varautumisessa ja henkisuojaimissa ottaa huomioon myös tulipalossa kemikaaleista mahdollisesti vapautuvat vaaralliset kaasut ja höyryt. (856/2012 80 §)
16. Turvallisuus selvitys tulee tarkistaa ja toimittaa Tukesille seuraavan kerran viimeistään 12.8.2027, ellei sitä ole tätä aiemmin tarpeen päivittää jostain muusta, asetuksen 685/2015 16§:ssä mainitusta syystä.

Päätöksen perustelut

Laitoksen sijoituspaikka

Uusi rikasteiden varastointihalli ja näytteidenottolaitos sijoittuu Porin Sataman Mäntyluodon alueelle, jossa on satamatoimintoja. Satama-alueella käsitellään myös muita vaarallisia kemikaaleja, mutta toiminnot eivät aiheuta onnettomuusvaaraa uudelle laitokselle, eikä uusi laitos aiheuta vaaraa muille toiminnoille.

Alueen kaavamerkintä mahdollistaa ja kaupungin lausunto tukee kohteen sijoitusta kyseiselle paikalle.

Organisaatio ja turvallisuusjohtamisjärjestelmä

Toiminnanharjoittaja on kuvannut turvallisuus selvityksessään tuotanto-, kunnossapito- ja HSEQ-organisaatiota sekä kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyviä toimintoja ja vastuuhenkilöitä riittävällä tasolla luvussa 4.3. Osa henkilöstöstä on sijoitettu Harjavallan toimipaikalle ja he hoitavat turvallisuustehtäviä kaikkien toimipaikkojen osalta. Mäntyluodon toiminnan turvallisuudesta vastaavat paikallinen tuotantojohtaja sekä nimetty kemikaalien käytönvalvoja.

Toiminnanharjoittajalla on käytössä johtamisjärjestelmä suuronnettomuusvaarojen tunnistamiseksi, ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Turvallisuusjohtamisjärjestelmään kuuluvat asetuksen 685/2015 liitteen III määrittämät osa-alueet. Toiminnanharjoittaja on kuvannut turvallisuus selvityksessä yleisesti koulutuksen, ohjeistuksen, työlupajärjestelmän, ennakkohuoltojärjestelmän, muutosten hallinnan, poikkeamien ja havaintojen ilmoitusjärjestelmää sekä myös vaarojen tunnistamista, että niihin varautumista luvussa 4.3.

Turvallisuustilannetta toiminnanharjoittaja seuraa asettamalla vuosittaisia tavoitteita ja käyttämällä mittareita. Osa mittareista mittaa myös ennakoivia toimenpiteitä, kuten läheltä piti -tilanteiden ja vaarahavaintoraporttien määrää. Ennakkohuoltoon kuuluu myös laitteiden kuntoa seuraavia mittauksia ja tarkastuksia. Turvallisuutta kuvaavat mittarit tuottavat osittain

tietoa kemikaaleista aiheutuvien suuronnettomuus- ja muiden vaarojen hallitsemiseksi ja ennakoinniseksi.

Turvallisuusselvityksestä saatujen tietojen perusteella menettelyt ovat riittävät kattaa asetuksen 685/2015 vaatimukset turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisällöstä

Suuronnettomuudet ja muut vaarat sekä niiden seurauksiin varautuminen

Boliden Harjavalta Oy:n Mäntyluodon rikastevaraston ja näytteenoton suuronnettomuusriskit on kuvattu turvallisuusselvityksen luvussa 5. Turvallisuukselvityksen mukaan suuronnettomuusriskejä ei ole tunnistettu, eikä Mäntyluodon sataman alueella ole tunnistettu dominoriskejä.

Laitoksen turvallisuusselvitysvelvoite johtuu ympäristölle vaaralliseksi luokiteltujen kemikaalien määrästä. Ympäristövahingon sattuminen on kuitenkin erittäin epätodennäköinen sillä kemikaalit ovat kiinteässä muodossa ja niitä siirretään ja käsitellään suurimmaksi osaksi suljetuin järjestelmin. Kemikaalien pölyämiseen on varauduttu siirtohihnojen ja suppiloiden yhteyteen asennetuilla vesiverhoilla. Piha-alueiden sadevesiviemärit on lisäksi mahdollista sulkea jolloin mahdolliset pihalle joutuneet kemikaali saadaan kerättyä talteen, eikä niitä pääse ympäristöön.

Suurimmat tunnistetut muut onnettomuusriskit ovat:

Dieselkäyttöisten pyöräkuormaajien tai vetureiden aiheuttama tulipalo.

Rikasteen vyörymisestä johtuva onnettomuus varastoinnin yhteydessä.

Tulipalon sattuessa varastoidut ja käsiteltävät rikasteet eivät kuitenkaan levitä tulipaloo, mutta nikkelirikaste osallistuu tulipaloon kytemällä alhaisella lämmöllä muodostaen terveydelle haitallista rikkipitoista kaasua. Rikkipitoista kaasua muodostuu kuitenkin vain paikallisesti. Tulipaloihin on varauduttu alueelle sijoitettavilla alkusammutusvälineillä. Rikasteen vyöryminen saattaisi johtaa henkilövahinkoon.

Hakemuksessa esitettyjen ja muiden asiasta saatujen selvitysten perusteella laitoksen toiminta täyttää vaarallisten kemikaalien käsittelyä koskevat säännökset. Tukes on ottanut huomioon lausunnoissa esitetyt seikat siltä osin, kuin ne kuuluvat Tukesin toimivaltaan.

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Toiminnanharjoittaja on hakemuksessa toimittanut Porin Sataman laatiman sisäisen pelastussuunnitelman. Toiminnanharjoittajan on laadittava oma sisäinen pelastussuunnitelma kohteelle, sekä varmistettava, että Mäntyluodon sataman alueelle sijoittuva uusi toiminta tulee huomioitua myös Porin Sataman pelastussuunnitelmassa. (390/2005 28 §, 685/2015 22 §)

Johtopäätökset turvallisuusselvityksestä

Turvallisuusselvityksen käsittely

Tukes on vastaanottanut Boliden Harjavalta Oy:n Porin Sataman Mäntyluodon toimipaikkaa koskevan turvallisuusselvityksen 12.08.2022.

Tukes toteaa johtopäätöksinään, että suuronnettomuusvaarat on tunnistettu ja niiden vaikutukset on arvioitu. Turvallisuukselvityksessä on esitetty toimintatavat ja järjestelmät suuronnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien seurausten rajoittamiseksi. Tukes

valvoo määräaikaistarkastuksillaan esitettyjen toimintatapojen järjestelmällisyyttä ja teknisten suojaustoimenpiteiden ylläpitoa.

Turvallisuus selvitys tulee tarkistaa ja toimittaa Tukesille seuraavan kerran viimeistään 12.8.2027, ellei sitä ole tätä aiemmin tarpeen päivittää jostain muusta, asetuksen 685/2015 16§:ssä mainitusta syystä.

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 25.04.2022
- Lausunnon pyytäminen, 08.07.2022
- Lisätietojen vastaanottaminen, 08.07.2022
- Lausunnon vastaanottaminen, 19.08.2022, Lounais-Suomen aluehallintovirasto
- Kuuleminen, 23.08.2022
- Lausunnon vastaanottaminen, 29.08.2022, Satakunnan pelastuslaitos
- Lausunnon vastaanottaminen, 30.08.2022, Porin kaupunki
- Lisäselvityksen, turvallisuus selvityksen vastaanottaminen 12.8.2022
- Lausunnon pyytäminen turvallisuus selvityksestä 27.9.2022. Lausuntoja ei annettu.

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 3950 €. Päätösmaksuun lisätään mahdolliset kuulemis-, ilmoitus- ja käsittelykulut. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1283/2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki (150/1992) 11 b §)

Sovelletut säädökset

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Lisätietoja päätöksestä

Lisätietoja antaa Kim Virtanen, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 0295052300

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Kim Virtanen, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Kirsi Levä, Johtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Lounais-Suomen AVI/ kirjaamo
Lounais-Suomen AVI/ pelastustoimi
Satakunnan pelastuslaitos
Varsinais-Suomen ELY
Lounais-Suomen AVI/ työsuojelu
Porin kaupunki

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Turun hallinto-oikeus, PL 32 (käyntiosoite Sairashuoneenkatu 2-4), 20101 Turku

